

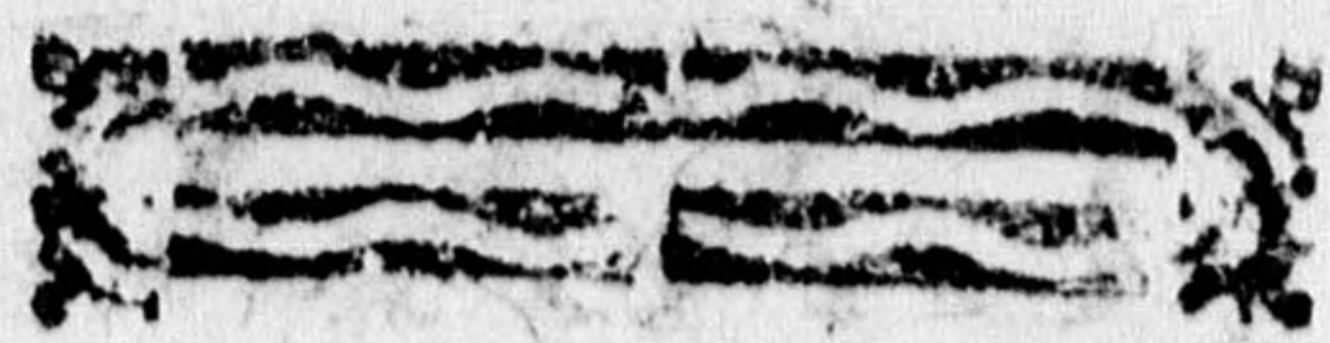

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szeredán 8. Oktoberben 1788.

A' Fő Hadi Tanáts' jelentései.

A' Fő - Hadi - Tanátsnak jelentéséről többet várunk, mind sem benne találtatik; mert azon környül-állások; melyek a' *Khotzimiaknak* ki-költözésével és a' miéinknek bé-költözésével estenek, nintsenek-meg benne, sem pediglen a' *Novi* megvétele: hanem Zemlintől, Erdélyből, és a' Bánátból, tsak némely vissza-húzódások jelentetnek, a' mint itt következik. (**) A' Zemlini Tábortól Sept. 24-dikén költ: Jól-lehet a' Belgrádi Törökök most alkalmasint tsendesen viseljék-is magokat; mindazáltal

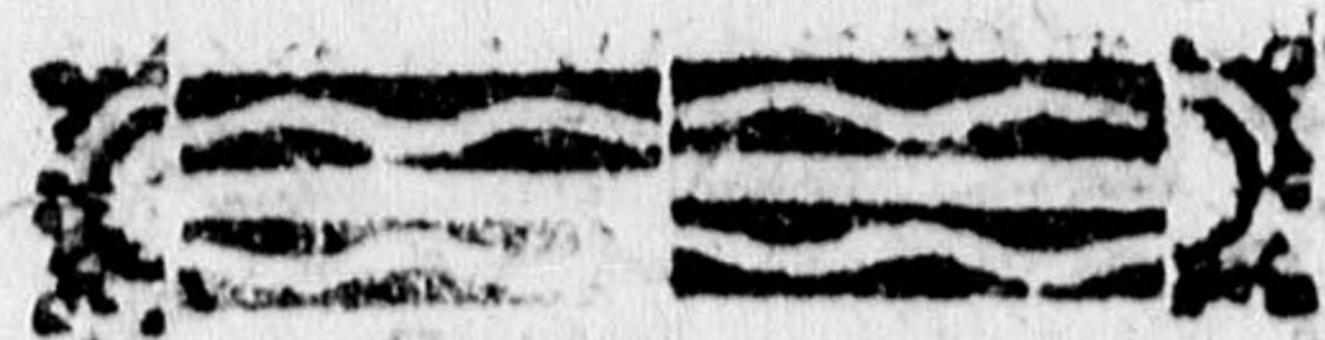
Generál *Gemingen*, hogy az ellenségnek minden lehető ki-ütésekor jó kalap alatt találtafsék, a' maga Vezérsége alatt levő Sergeket, nevezetesen a' *Hertzeg Hohenlőé* keze alatt valókat, a' kik eddig *Szurin* és *Jakova* között állottak, Zemlinbe öszve-húzta. Sept. 22-dikén Belgrád alól minden Török-hajók Néppel megrakva a' Dunán le-vitettek; kétség kívül a' Bánátban levő Törököknek segítségére mentenek. — Erdélyből *Tallmátsról* Sept. 24-dikén költ: Azt hallván Generálm. *Stáder*, hogy edgy igen feles számból álló ellenség, a' Volkáni kapu-felől érkezőbe vólna; és hogy egyfzersmind a' *Vas-kapu*-nál-is bé-ütni szándékoznék; tehát a' maga eddig vólt *Borbátvizi*-szállásáról 22-dikre virradó éjtszákán *Piskibe*, a' *Sztrigy*-vize mellé Táborostól le-költözött: de meg-tudván a' Komendérozó Generál *Fábris*, hogy Generál *Splényi* *Jassi*-felől az Erdélyi Sergeknek segítségére érkezőbe vólna, tehát mindjárt olyan rendeléseket tett, hogy a' Generál *Stáder* keze alatt lévők ugy meg-szaporittasának, hogy nem tsak meg-akadályoztasák az ellenségnek bejebb jövetelét, hanem ismét *Hátszeg*-vidékére bé-nyomulván, ha a' környül-állás kívánja, az ellenséggel meg-is ütközhesenek.

A' *Bánátusi* Táborból *Lugosról* Septemb. 25-dikén költ: A' mi Fő Tábori-szállásunk Sept. 24-dikén *Sakul* mellől ide *Lugosra* által-hozatott. — Ö Felsége, az Insnér Májor *Froon* Urat, a' *Hertzeg Kóburg* bizonyysága-szerént *Khotzim* ostromában véghez vitt szorgalmatos jó maga viseletéért *Obestlájdinantnak* tenni méltoztatott: nem külömben a' *Hertzeg Kóburg* Adjutántját, a' *Löven* Regementbéli Kapitány

Fischert, Májortá és a' Sereg' edgyik szárnyának Adjutántjává: ugy hogy továbbra-is Hertzeg *Kóburg* mellett maradjon. (**)

A' *Budai Ujság - Levelekből e' következőket olvassuk: Pántsovában* Sept. 20-dikán estvéli 5-órákor dobosok által közönségesen ki-hirdettetett, hogy minden ember 1-óra alatt jobbatska portékáról rendelést tegyen, és a' szaladáshoz készüljön, mivel azután minden éleségre tartozó dolgoknak elégetése végett, a' Városnak némely részei meg-fognak gyújtatni; a' mint hogy estvéli 8 órákor már mind-azok lángba valának borulva: a' Magazinumok, minden lakosoknak telekjén találtató gabonával és szénával edgyütt, a' melyeket az előtt el-nem lehetett hordani, arra rendeltetett katonák által mind fel-gyujtattak; az ottan lévő katonaság *Oppova*-felé fel-nyomult. Ez az égetés és pusztulás minden szomszéd Falukban is e' szerént méne véghez egészen a' *Temes*-vizéig; minden-felé lehet vala a' föld-népének véres verejtékkal szerzett takarmányát gabonáját és honnyát lángba borulva szemlélni: azonban a' Törökök meg-érkeztenek; még azon 20-dikának éjtzakáján elő jött egy ellenséges csoport a' *Pántsovai* Kontumátz házig, másod napon reggel pediglen *Pántsován* keresztül *Oppova*-felé fel-indult, ottan a' közel lévő ugy nevezett *Bortsa*-szigetében egy rész meg-telepedett, a' honnan naponként prédára és apróság tsatára egészen a' *Temesig* bé-jönek és minekutánna a' körülbelől lévő üressen hagyott falukot rendre kóborolnák, az azokban talált prédával ismét visszátérnek.

Már *Leopoldova*-is, (a' mely a' Temesfen túll, egy mért-földnyire vagyon a' Tifzának Dunába szakadásához) el-égettetett, hogy az ellenség ottan magának se szállást se éleséget ne-találjon. — *Perlevárosra* egy Vasas Regiment, és két Olztály gyalogok rendeltettek, hogy a' kóborló és prédáló ellenséget a' Temesfen által *Nagy-Betskerék*-felé fel-ne botsás-sák. *Titulnál*-is hasonló rendelések tétettek. Ugy vélekedünk hogy a' *Pántsova* vidékén pusztító Törökök mind Belgrádból jöttek által, és tartunk tölle, hogy ha ezek Ujj-Palánkáról a' Nagy Vezérnek Sergeivel meg-szapóroznak, még nagyobb pusztitást fognak véghez vinni.

Ha a' Törökök *Temesvár* alá találják közeli-teni, tehát az ujjonnan Feldmarschalságra emeltetett Gróf *Pellegrini* fogja a' Várak óltalmát kezé-hez venni; *Aradra* feles hadi-tüzi-készület (*munitio*) és éleség takarittatik. Generál *Aspermont* a' maga hivataljából és a' Tsászári K. szolgálatból el-botsát-tott. — A' mi *Pántsovánál* álló Sajkáink Sept. 24-dikén Zemlinbe fel-vitettek; 25-dikben 3 meg-terhelt ellenséges nagy hajók húzattak-fel *Pántsováról* *Belgrádba*, a' melyeknek oda lett meg-érkezésekkor az örömnök jeléül, a' Várban két nagy ágyu lövések estenek. Miólta a' Törököknek szabados hajókázások van-fel a' Dunán Belgrádig, azólta naponként érkeznek-meg oda hadi-tüzi-készülettel és éleséggel terhelt hajók. A' Zemliniek és a' körül-lévő Faluk azután hogy 21-diken a' Bánátnak nagy része láng-ba borult, minden portékáikat szekerekre rakták,

és az elköltözésre engedelmet kapván, igen sokan el-takarodtanak: még azon éleség-is, a' mely a' Zemlini magazinba bővséggel bé-rakatott vala, hájokon és szekereken onnan el-hordatott. Az *Oppovai* hid 25-dikben a' miéink által el-rontatott, oda Zemlinből egy Batall. Császár gyalogjai és egy osztály lovasok küldettek őrizetre. *Tservenkánál* a' lövő-ház el-rontatván, az ottan vólt Stutzosok Zemlinbe vissza-hivattak. — *Pétsről* Sept. 23-dikán írják, hogy onnan a' Dubitzánál el-fogott Törökök a' Szigeti Várba vitettek. Itten *Pétsen* 21-diken (a' mely napon Bánátban a' futás és az égés vólt) igen irtozatos égi-háboru vala, a' mely jég-élsövel és menykő-hullással dél-utáni 3-órától fogva estvéli 9 óráig tartott; meg-jegyzésre méltó az: hogy ezen a' vidéken a' sok régi Török Templomok és tornyok közül, egynéhány elztendöktől fogva a' többi mind le-romlott, hanem még-kettő áll vala fenn, az egyik *Szigeten*, a' másik *Pétsen*, és ezt mind a' kettőt ezen a' napon meg-ütötte és le-rontotta a' menykő, még-pedig ugy, hogy a' közel-lévő épületekben vagy emberekben a' le-dölésével semmi kárt nem tett. Ez tehát nevezetes benne, hogy a' mely napon a' Törökök a' *Lugosi* és *Pántsovai* vidéken tüzzel vassal pusztitának, azon napon történt ezen két tornyoknak az égi-tüz által lett romlása. — — Török Grádiskáról igen hirtelenkedve költ vólt az a' hir, hogy B. *Laudon* által meg-véttetett volna, mert a' mint e' következendő, O-Grádiskából Sept. 23-dikán költ Levélből lehet látni, még ekkor annak *Qstroma* el-sem kezdődött vala: „Itten Török Grá-

diskának ostromához nagy készület vagyon, a' Sántz kofarak, Sorompók, hidnak való fák, szálak, a' Török erdőkből szüntelen hordatnak, egy második hajókra készülendő hidnak részei oly készzen vagynak, hogy az első intésre öszve-rakathatnak; a' mi az ágyukat és egyéb ostromhoz tartozó dolgokat illeti, azok *Novi Várának* megvétele után fognak ide hozatni a' szükséges szaporító Sereggel edgyütt. Már *Novinak* falai alkalmasint öszve-lövöldöztettek, még is a' benne lévők ugy láttzik, el-tökélették magokban; hogy inkább kö-falaiknak le-omlott halmában keressék sírjokat, mintsem magokat fel-adják: tsak ugyan jó reménységgel lehet iránta lenni, hogy *B. Laudon* nem sokára *Noviba* bé-költözik. Eddig a' Budai Ujság Levélből.

A' *Káránsebesről* menő Tábori útból Sept. 24-dikén költ: Az útban, nyakra före szaladóknál egyebet nem találtunk, magának *Temesvárnak* külső Várofsából-is egész gazdák el-szaladtak, házokat és minden portékáikat pusztulásra hagyván. *Káránsebes* már el-égettett, és a' Táborunk *Lugosnál* szállott-meg. Ezen egész lármát kezdték némely Török-jobbágy tolvajok, a' kik a' Bánátban szerén-szerte lappangottak, és a' kik közül már sokan el-fogattak; a' lakólok pediglen a' lármát és a' hirt annyira nevelték, hogy edgy szúnyogból egy élé-fántot tsináltak, és e' szerént magok ijesztették-meg magokat. Mikor *Káránsebes* égne, akkor talált a' *Gyulai Sámuel* Regementje hátra húzódásában ottan el-jöni, és rész-szerént az ellenség rész-szerént a' tolvajok által, 3 köz-legényekkel edgyütt Hadnagy

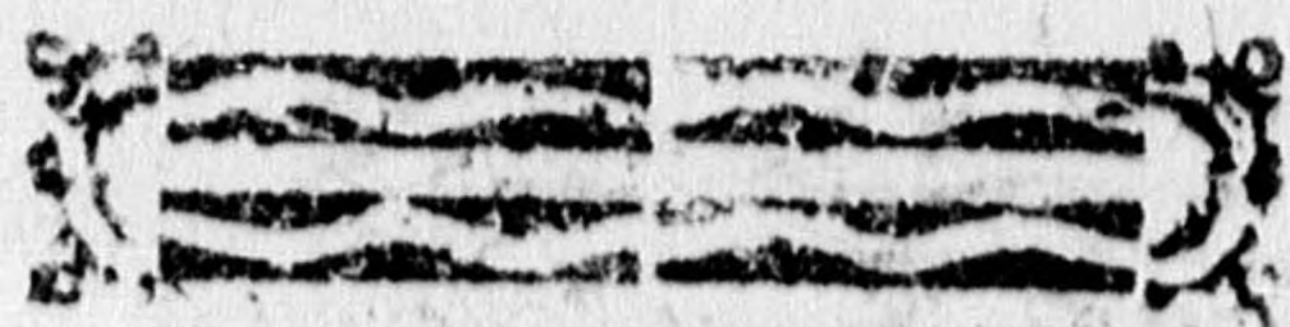
Bajtsi-is itten életét vesztette: ezen kívül 5 Tisztek meg-sebesítették, sok lovak, sátrak, réz-üstök, ju-tottak prédára, de a' Regiment portékáji bágáliá-ja csak ugyan nagyobb részént meg-maradott.

Egy *Lembergi* Levélből még némely *Khotzim* Várának fel-adását meg-előző környül-állásokat és a' Kapitulátziónak tikkelyeit látsuk. „ Meg-szün-vén a' mint tudva vagyon Sept. 16-dikán az ostrom alatt lévők és az ostromlók között való tsatázások, tüzelések, és minden ellenséges indulat; a' fel-adás-nak fel-tételeiről kezdetek gondolkozni: erre nézve, a' Karaitzai Battéria eleibe 3 Sátorok húzattak-fel, edgy részünkről való, 1 Muzka, és 1 Török Sátorok; az elsőben vala Hertzeg *Kóburg* Generál *Sóltikovval* edgyütt, a' másodikban a' Fő-Tiszteknek gyűlése, a' 3-dikban a' Várból küldött Fő-Törököknek gyűlése. Sokan a' Várbéliek közül az Ujság látásnak kívánságából, olyan közel tödultak a' mi Sántzainkhoz, hogy azok eleibe lántzból egy linéát kellett húzni, és a' gyalogság közül ör-ál-lókat kellett állítani, minden rendeletlenségnek el-távoztatására; sőt az ő Tiszteiknek bizonyos bün-tetésnek nemével kellett a' felettébb elé nyomulókat a' hátrább állásra kényszeríteni: ezen Várból ki-jött éhezett Nép, ki-nyújtott kezekkel esekedett az ele-del után, és a' miéinktől nyújtott kenyeret igen mohon kapdosták, a' mely bizonyosága annak, hogy ők az éhség által kényszerítették a' Várnak fel-adá-sára. 19-diknek estvéjén a' Kapitulátziónak tikkelyei Frantzia nyelven meg-iratván Hertzeg *Kóburg*, Generál *Sóltikov*, és a' *Khotzimi* Basa neveikkel

meg-jegyezettettek, subscribáltattak, a' mi foglyaink és a' töllünk által szököttek vízfíza-adattak, szám-szerént mintegy 200-an, kik között 11 ágyusok valának, a' kik szolgálatjokkal a' Várbélieket jól segítették, és a' miéinkben sok kárt tettek vala. Nevezetes az, hogy *Khotzimban* az el-fogottak nagy betsületben tartattak, mint hűséges Vitéz katonák, a' kik magokat a' lehetőségig óltalmazták; de az által szökötteket motskolták, Uralkodójokhoz hitetleneknek mondották, és az ilyeneket keményen dolgoztatták. Minekelötte a' *Khotzimi* Bafa a' Várat által adta volna, mindjárt a' tzikkelyeknek meg-irása után maga Követjei által meg-nézette, hogy *Jassi* valósággal el-vagyoné a' miéink által foglalva vagy még a' Törökök benne vagynak? Ezen Követek tsak ugyan a' miéinktől kísértettek oda, és akár mint találtak volna-is a' dolgot, már ekkor az ő Fő-embereik a' mi Táborunkban vóltanak kezésül, sőt már a' Várnak kapuin-is a' mi katonáink strásáltanak, és a' fel-adásról mind *Otzakov*-felé mind pedig ő Felségéhez a' Kurirok el-indittattak vala, a' fel-adásnak tzikkelyei pedig im e' következők: — 1. A' *Khotzimi* két Basák egész tisztséggel, fegyvereikkel, Zászlókkal, Musikával, és vezetéik lovaikkal költözhetnek-ki a' Várból és a' Városból. — 2. A' lakókok feleségeikkel, gyermekeikkel fegyvereikkel és minden háziportékájokkal; kiknek költöztetésekre az edgyesült Táborból lovak és szekerek fognak rendeltetni. — 3. Minden Tisztek és Elöl-járók, nem külömben az egész Várban találtató hadi-nép fegyverekkel, ki-

erefz-

erészített Zászlókkal tisztefésséggel költöznek-ki; ezek portékáinak-is szekerek rendeltetnek. — 4. Bátorság-nak okáért, a' ki-költözöknek kísérésekre és fedezésekre az edgyesült Táborból egy kis Sereg rendeltetik; ezekkel edgyütt 3 szakasz útazás után a' költözökök egy nyugvó napot tartsanak. — 5. Az el-költözéskor 16 - ezer és 357 léleknek (vagy inkább testnek) 4 napra kenyér adatik, a' következő 4 napra liszt, és az ő lovaiknak 8 napra 3462 mérő zab. — 6. Az ő útazásokban se feleségeiket, se gyermekeiket, se semmi ő hozzájuk tartozó dolgot töllok el-venni senki ne-bátorkodják, akár millyen juszá legyen-is hozzája. — 7. Az edgyezés meg-irásának napjától fogva 10 napig nékiek a' Várban maradni meg-engedtetik, mely idő alatt az útazáshoz készülhetnek, és az alatt marháikat, a' Vár és az edgyesült Tábor között lévő réten legeltethetik, de úgy, hogy azon Táborba ne-menjenek; egyfersmind pediglen az ő kedvekért a' Városon kívül azon 10 napon közönséges Vásár Sokadalom tartatik. — 8. A' ki-költözésnek napján mindnyájan az elejekbe szabott úton edgyütt menjenek, és az edgyesült Táborbéliekkel öszve ne-elegyedjenek. — 9. Ezen tzik-kelyeknek meg-irásakor 7 Fő-emberek a' Várból, az edgyesült Táborba kezesül ki-küldettefsenek, kik az el-költözés napján ismét el-botsáttatnak. — 10. Mindjárt a' kezesek ki-jöveletekor a' Várban lévő foglyok és szökevények ki-adásának, azokon kívül a' kik már önként a' *Mahumed* hitére állottanak. — 11. Az el-költözés előtt 3 nappal, a' készítettő Laistrom - szerént, minden hadi-tüzi-készületek,

letek, puskaapor, a' Portának minden ágyui, fegyverei, a' frigyos tábor Komissáriusainak által adatsanának. — 12. El-telvén a' tiz napok, a' frigyos Tábor a' vizi-kapun a' Várba bé-induljon; a' Khotzimiak pediglen, a' *Horonta*, *Konstántzinápolyi*, és *Benderi* nevezetü kapukon ki-menjenek. — 13. A' költözködök mindnyájon azon egy úton mennek a' Prúth-vizének bal-felöl való partján egészen *Bálta Mohiluig*, és ha még ottan Török Sergeket nem találának, tehát a' frigyos Táborbéliék őket tovább fogják kísérni, az első Török faluig. — 14. Arról való bizonyosságul, hogy a' költözködök az útasban semmi rendeletlenséget nem tsinálnak, sem a' kísérök ellen nem támadnak; maradjanak más 7 *Khotzimi* Fő-emberek az edgyesült Tábornál kezesül, és ezek a' véghez vitt útas után, a' frigyos Tábor költségén utánnok fognak küldetni. Költ Khotzim Vára alatt, a' Romai és a' Mufzka Tsársári edgyesült frigyos Táborban Sept. 18 — 19-dikén 1788-ban. — Ezen tikkelyek-fzerént a' Várból ki-költözés Sept. 29-dikére vala rendelve; a' Várban találtatott 24-ezer lélek, kik között 10-ezer fegyver foghatók valának: találtattak ottan 240-ágyuk, a' puska-pornak és egyéb hadi-tüzi-készületnek igen nagy bövségével edgyütt. A' Várba őrizetre ment-bé Obestlájdnak *Blánk*, az első Gárnizon Regementből 1 osztállal, még két Kompánia gyalogokkal és egy Osztály *Barkó* Húszárokkal. Ezen *Khotzim* Varának fel-adásáról meg-lehet, hogy ezután még több 's más környül-állásokkal-is fogunk tudósítani, és akkor az Erd. Olvasókkal azokat-is kö-

közölni fogjuk. — A' *Jafsiból* jött tudósítások azt mutatják, hogy *Muszka Vezér Románzovnak* és ugyan *Muszka Generál Kamenskóinak* mintegy 80-ezerből álló *Sereggel* oda közelgetések adott alkalmatosságot arra, hogy *Generál Splényi* és más a' *Hertzeg Kóburg* keze alá tartozó *Sergek* az *Erdélyi széleknek* őrizetére mehessenek; minthogy *Románzov*, nem csak *Moldovát* fogja óltalmazni, hanem *Oláh-ország-felé* és a' *Duna-felé* alább nyomulván egyéb hasznat-is tehet: ez már valahára jó volna és most volna ideje, hogy valamit segélljen. A' *Tátár Khán* még most-is *Mohiló Reboinál* táborozik. *Muszka Tengeri Vezér Naszszau* jó maga vifeletéért a' maga *Tsászárnéjától*, *Moskauban* 3 ezer és 700 *Jobbágyokot* és ezen kívül a' *Szent György Vitézi Rendének* tsillagát vagy *tzimerét* kapta ajándéku. A' *Bozzai* és *Törtsvári* kapukot ugy tettzik, most nem háborgatja az ellenség; mivel azon tályékról semmi tudósítás nem szól: hanem egy *Szebeni Levél* *Sept. 22-dikéről* azt mondja, hogy a' *Veres-toronyi kapunál* még *Septembernek 13-dikán* szándékoztak a' *Törökök* a' mi *Kinéni Táborunkra* rá-tsapni; kiknek ellenekben részünkről-is mindjárt rendelések tettek: az *Orosz Regimentnek* 3-dik *Batalionja*, mely egy ágyuval *Boitzánál* vala, *Portseszhez* és *Riuvadulujhoz*, és ugyan más *Osztály*, *Májor Diotalevi* keze alatt a' *Kontumátzhoz* rendeltettek; a' mi *Táborunk Sátorait* fel-szedvén *Boitzára* költözött; a' *Tallmátsi szállásról* 2 *tzúg Húszárok* és ugyan annyi *Dragonyosok* *Kinéni-felé* indittattak. *14-diken* reggel el-érkezvén az ellenség, a' tsata el-kezdő-

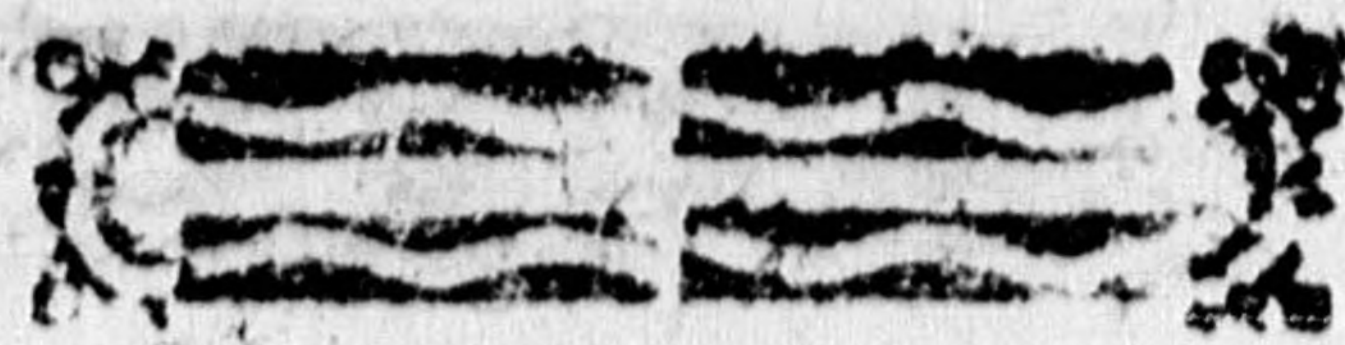
dődött, fokáig kétséges vólt a' ki-menetel, mig utóljára a' miéink, a' feles számtól el-nyomatván, a' *Kinéni* ágyuink fedezése alá hátráltak: némely vakmerőbb Törökök szintén *Kinénig* kergették a' miéinket, de mihelyt egy Tisztjek, és még 3-man közüllök a' mi ágyuink által el-estének, a' többi vízfő-tért, és egéiz Sergestől ugymint 600 Törökök és 1100 Arnótok *Kornét*-felé el-takarodtanak. Ezen tsatában a' *Gyulai* Regementjebéli Kapitány *Neszméri* meg-sebesített. Ugy hallatik, hogy Septembernek 18-dikán 3 ágyukot vittenek-fel egy hegyre, hogy onnan a' mi Táborunkot lövöldözhesék.

Szászvárosról Septembernek 25-dikén költ Levél. „A' mi Sergeink magokat Hátzeg-vidékéről ide *Szászvára*sra fel-húzták. — Innen a' körül-fekvő falukból a' Nép mind el-szaladott, sőt *Szászvárosról*-is fokban a' Maroson által-költözködtének, *Ciceró* légyen a' ki a' föld-népének rémülését le-irhatja: az ide által szökött Boérok takarodnak fellyebb Kolosvár-felé, tsak ugyan most a' mi Népünk egy kis vizgiztalást vett, mert Generál *Splényinek* Erdélybe meg-érkezése után a' Vas-kapu-felé-is segitő Sergek indittattak, és így a' mi Sergünk ismét Hátzeg-felé bé-nyomul. Grál *Pfefferkorn* betegén *Medyesre* vitette magát, reménlvén hogy ott jobban meg-gyógyúl. *Szebenből* a' Magyar Uraságok közül fokban el-költöztek; a' Grál-Comandó Kalsája *Károlyvárra*, a' Guberniumé pediglen *Kolosvárra* által-vitettenek.

Ternovitz 19-dik Sept. — Felettébb vigyásván reája, hogy e' külömben hadi-történetekből eredő ujj-ha — ságokkal kellete felett-is termékeny eszten-

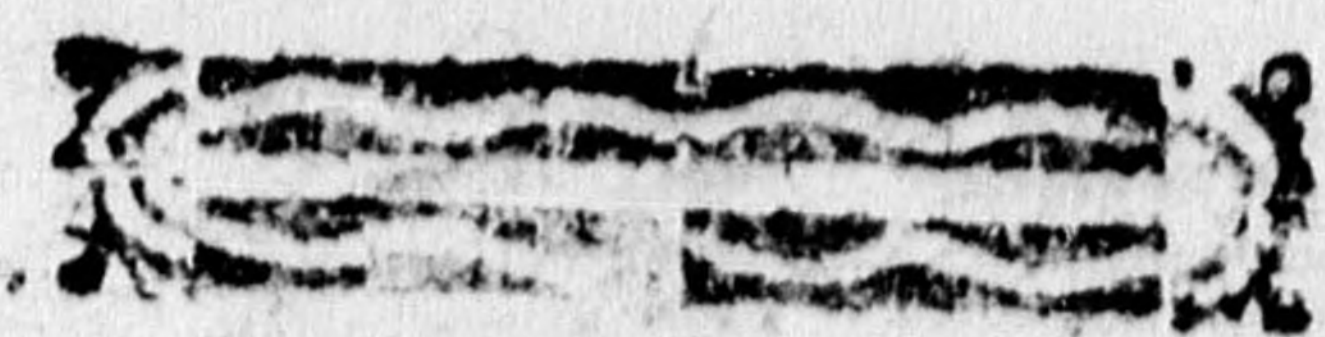
dő érdemes Hazámfiára Sz. S. *Ujság-író* helyet ezt ragaszsa *Igazság-író*, várakozám mind ez ideig Tudósítással, a' midőn tökéletes Kút-főből írhatom. 30-dik Augusztusi véve Obestlájdinánt *Képiró* ezen parantsolatját Gen. Feldmarsallájdinánt *Splényt* Urnak, hogy *Herlotól* azon 1 osztály *Erdödi*, 1 osztály *Székely* Húzárokkal, és 4 Kompania mind Magyarokból álló, 1 Garnizon Regiment-béli gyalogsággal *Jassi*-felé indulna, ki-is útjában *Belses* nevű helységnél az ellenségre találván, azzal véres ütközetben elegyedék, kinek egy idő múlva segítségére érkezék a' *Székely* Húzárok Obestlájdinántja Gróf *Nemes* 1 Divisió Székelységgel, és 1 Divisió *Erdödi* Húzárokkal, ki, midőn egy helyről az ellenségnek szemmel bé-nem fogható lokaságát megtekintette, parantsolá hogy a' hegy-mellől mind apró osztályonként jönnének-fel a' Vitéz Magyarok, kik azonnal rettenetes kiáltozással rohanván az ellenségre, bámulásra méltó vitézséggel viselték magokat, az ezen ütközetet le-író História-is fő-képpen dicséri Obestlájdinánt *Képirót*, Gróf *Nemes* Obestlájdinánt, Kapitány *Kolmant*, Fő-Hadnagy *Szabót*, All-Hadnagy *Galogyai* Urakat, az *Erdödi* Regimentből; Kapitány *Vajná*t és *Gányit*, a' *Székely* Húzárok Regimentből, és a' Stabsz-Infánteria Májorát *De Velt* Urat, kikről azt írja, hogy nem mint emberek hanem mint szentelt Vitézek viselték magokat, ide számlálja Májor *Barát*-is kinek köpenyegén 18 jukat fura az ellenségnek gollyóbísa. — Az ellenségnek száma állott 4000 Törökökből 3000 Tatárokból, és 150 Jantsárokból, *Ibrahim* Basának

Vezérsége alatt, kik 2 ágyuknak, 1 Zászlónak, 114 hóltaknak, 200 Tó-vizben fúlladtaknak, és 27 raboknak magok után való hagyásával nem csak a' viadalnak helyét, hanem még *Jassi* Várofsát is e-gészfen el-hagyák, és mintegy 500 sebeseiket ma-gokkal el-húrtzolák; az honnan már most 12 mért-földnyinél távollabb nyugofszák-ki magokat: a' mi kárunk áll: az *Erdődiből* 4 hóltakból, 1 *Székely* Káplárból, és 2 köz-emberből a' *Stabs-Infanteristák* között 10-en hóltanak-meg. Sebet kaptanak 30-an, ezen-kivül Hadnagy *Mátetsek*-is a' Székelyektől vállba lövetett.

Khotzimnál, a' Tábor és a' Város között ve-rekkenek-fel 3 Sátorok, edgyikben *Hertzeg Kóburg*, a' másikkban Gróf *Soltikov*, az harmadikban maga a' *Basa* jelennek-meg naponként a' Város fel-adása iránt való tractára, közönségesen azt bezzélik a' kik ezen Sátorokhoz közel jártanak, hogy a' Tö-rökök magokat minden órán fel-fognák adni, de olly módon hogy az *Asiaiaknak* szabad haza-mene-tel, a' *Rája*-bélieknek pedig békefésés meg-mara-dás engedtetnék.

P. S. Bé-vegezvén 10 órakor éjtszakán Levelemet, nyugodalomra botsátkozám, hát reggel 4-óra tálj-ban egyfersmind 3 Posta fel-lármazván álmamból trombitáló kürtjének hangja által, azonnal nagy zú-dulás esék a' Posta-háznál melly szomszédom, fel-kelevén által menék, 's ottan találám Kapitány *Fischert*, a' *Hertzeg Kóburg* Adjutántját, és ezen álla-potban Kurirját ö Felségehez, ki-is *Khotzim* Város-sának Sept. 19-dikén dél-táljban lett önként való fel-

fel-adásának, hírét vízi nagy siettséggel a Monár-
kha eleiben, hólnap magam-is ki-megyek látni e'
Vároft. — — *Juvát ire — — Desertosque videre lo-
cos, urbemque relictam.*

A' *Zemlinnél* Sept. 9-dikén esett tsatáról, a' mel-
lyet már ez előtt le-irtunk, még ezen rendes törté-
netet jegyezzük-meg; midőn a' Hertzeg *Valdektől*
vezettetett lovaságunkkal a' bokrokból 600 Spáhi-
fok szembe közelgetnének, a' közöttök való réten
3 lovak legelnek vala; az Ulánerek akarák ezen lo-
vakot fel-fogni, de a' Spáhifoknak-is kedvek erefz-
kedék azoknak el-hajtásához: e' felett mind két rész-
ről kardra kapának, és mindenik-félnek több több
segittsége érkezék; végre az egész Osztály Ulánert-is
a' Spáhifok hátra kezdék nyomni. Az alatt a' *Tos-
kána Josef* Dragonyosok segittségre érkezvén, a' via-
dal ismét meg-ujjittaték; de még számofabban jö-
vén a' bokrokból a' nyugudt Spáhifok, ekkor-is a'
miéinknek hátrálni kellett: melyet látván a' *Vurm-
zer* Húszár Kapit. Fogl, (a' ki Májor Báró *Révainak*
betegségében, Divisióját vezérli vala) mingyárt Ge-
nerál Báró *Lilientől* az Ulánereknek segittségre ké-
redzék. Mihelyt ezt meg-nyerte, leg-ottan a' keze
alatt lévő Osztályal 1800 lépésnyi földön villám
módjára kereftül nyargalván, a' Spáhifoknak bal-
szárnyára tsapott, és azokat ugy meg-nyomta, hogy
halottjaikat sem érkeztek fel-fzedni, hanem 83-mat
halva ott hagyván, a' *Száva* partjáig szaladtanak.
A' *Vurmzer* Húszárok közül estenek-el 1 Káplár,
9-köz-legény, és 30 lovak: sebet kapott pediglen
30 köz-legény. Mindnyájon a' Generáljaink és több

Sergeink, a' kik ezen tsatát végig nézték, ezen *Vurmzer* Húszárokot nagyon ditsérik, hogy a' rá-
 ütésben bátron, a' viadalban egymásra vigyázva,
 a' kergetésben serényen, de nem hirtelenkedve és
 nem el-széllvedve, a' visszajövetelben pediglen tser-
 desen viselték magokat. Kapit. *Foglon* kívül ditsé-
 retet érdemlettek ezek: *Botskovszki* Kapit. B. *Vit-
 torf* és *Pachman* Fő-Hadnagyok, B. *Berg* és *Ber-
 tsényi* All-Hadnagyok. Stráflamester *Barkovits*, és
 egy *Balog* nevü köz-legény, a' ki egy Török *Agát*
 vágott-le. *Pachman* és *Bertsényi* itten gyógyulható
 sebeket kaptak. Ekkor a' Török gyalogság ugy
 meg-harágudott a' Spahisoknak rossz magok vise-
 letéért, hogy egynéhányat közülök magok föbe lö-
 völdöztek.

Hertzeg *Liktenstáin* a' maga nyavallyáiból an-
 nyira kezdett jobban lenni, hogy már életéhez tel-
 lyes reménységünk vagyon. — A' Fia-is jön vissza
 Romából. — Hertzeg *Ponyátovszki* pedig már ujra
 az ellenség előtt áll a' Tábornál. — A' héten 400
 Rátzok érkeztenek Bétsbe a' Bánátból; kiknek hon-
 nyok Pogány kézre jutott. — Azt írják némely Le-
 velekben, hogy mióltától fogva az ellenség a' Bá-
 nátnban vagyon, az-ólta II-dik *Josefnek* még tsak a'
 köntöfse se vólt le-vetkezve magáról, olly nagy szor-
 galmatosságok között tölti napjait és éjtszakáit.